

У.Я. Витвицька, канд. екон. наук, доц. (ІФНТУНГ, Івано-Франківськ)
Н.О. Баскевич, здоб. ОС «магістр» (ІФНТУНГ, Івано-Франківськ)

ESG-ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Світ сьогодні стикається з безліччю глобальних проблем, від зміни клімату до соціальної та екологічної нерівності. Оскільки світова спільнота намагається вирішити ці проблеми, сталий розвиток набуває все більшого значення. Інвестиції в екологічні (environment), соціальні (social) та управлінські питання (governance), або ж ESG-інвестиції, є одним із найбільш перспективних шляхів до сталого розвитку.

Дослідники одноставно стверджують, що дотримання ESG-принципів в економічній діяльності стає ключовим чинником, який суттєво впливає на інвестиційну привабливість та майбутню вартість інвестицій, та переконані, що нині це один із основних важелів впливу на прийняття інвесторами фінансових рішень [1].

Для початку варто сказати, що ESG-інвестиції спрямовані на включення екологічних, соціальних та управлінських факторів в інвестиційні рішення. Ця стратегія визнає, що фінансове майбутнє, в довгостроковій перспективі, міцно пов'язане зі здоров'ям планети та людей, які її населяють. Включення міркувань ESG у свої інвестиційні стратегії дає змогу інвесторам допомогти у вирішенні глобальних проблем, отримуючи при цьому довгострокові прибутки зі зменшеним ризиком.

Ключова особливість ESG-інвестицій полягає в тому, що вони мають зменшений ризик, оскільки компанії, що відповідають ESG-стандартам, GRI, SASB, TCFD та іншим, налаштовані на довготривалий та стабільний розвиток. Вони зазвичай мають кращу підготовку до екологічних, соціальних і регуляторних викликів, що дає змогу їм зменшувати витрати та уникати потенційних криз у майбутньому. Компанії, котрі інтегрують природоохоронні заходи, підтримують соціальну відповідальність і прозорі процеси управління, здатні забезпечити стабільність і мінімізувати ризики, пов'язані з репутаційними, екологічними та регуляторними загрозами. Це робить їх більш стійкими та надійними в умовах глобальної нестабільності.

Однією з головних переваг ESG-інвестування є те, що воно може використовувати позитивні екологічні ефекти. Світ стикається з беспрецедентними екологічними викликами, включаючи вирубку лісів, забруднення та втрату біорізноманіття. ESG-інвестиції у стале лісове господарство, чисту енергетику та зелені технології можуть попередити деякі з цих проблем. Інвестиції в компанії, що займаються відновлюваною енергетикою, можуть допомогти зменшити залежність від викопних видів палива, що знизить викиди вуглецю та призведе до чистоти планети. А ESG-

інвестиції у розвиток сільського господарства можуть сприяти сталому землекористуванню, зменшенню вирубки лісів та захисту біорізноманіття.

Окрім екологічної безпеки, ESG-інвестиції мають потенціал для сприяння соціальному розвитку. Коли інвестори вкладають гроші в першу чергу в компанії, які мають ефективне соціальне управління, вони можуть заохочувати справедливі трудові практики, різноманітність та інклюзивність. Такий підхід може допомогти подолати соціальну нерівність, підтримуючи компанії, які надають рівні можливості та справедливу винагороду своїм працівникам. А інвестиції в освіту та охорону здоров'я можуть розширити доступ до життєво важливих послуг, які приносять користь найбільш вразливим верствам населення.

Корпоративне управління є важливою складовою ESG-інвестицій. Чи використовує компанія правильні та прозорі підходи до бухгалтерського обліку, дотримується справедливості і різноманітності у складі керівництва, а також чи звітує перед своїми акціонерами? Ця практика відіграє ключову роль у стримуванні корпоративних зловживань, боротьбі з корупцією та формуванні культури доброчесності. Інвестиції в ESG можуть підтримувати холдингові компанії у впровадженні належного управління, що, в свою чергу, дає змогу мінімізувати репутаційні та фінансові втрати від корпоративних скандалів.

Проте, якими б привабливими не були переваги інвестування в ESG, маркетингові матеріали ESG-фондів часто містять яскраві заяви про соціальні та екологічні цілі, але «дрібним шрифтом» можна помітити, що їх справжня мета полягає в забезпеченні прибутків для акціонерів. Такий підхід в результаті може зашкодити фінансовим результатам компаній. Потреба в значних інвестиціях на нові технології і процеси, обмежений вибір інвестицій, непередбачувані результати профінансованих проєктів, так зване зелене відмивання (greenwashing) – усе це загрози та негативні аспекти ESG-інвестування. Важливо, щоб інвестори були обізнані про ці можливі ризики та ретельно аналізували ESG-фактори при прийнятті інвестиційних рішень і пам'ятали про їх основну соціальну, екологічну і управлінську суть, згодом ці фактори відіграватимуть провідну роль, особливо в контексті післявоєнного відновлення України [2].

Отже, ESG-інвестиції виступають важливим інструментом сталого розвитку в умовах глобальних викликів, оскільки вони інтегрують екологічні, соціальні та управлінські фактори в процес прийняття інвестиційних рішень. Це дає змогу інвесторам підтримувати компанії, які прагнуть до сталого розвитку, зменшуючи ризики, отримуючи прибуток та одночасно сприяючи вирішенню соціальних і екологічних проблем. Проте важливо враховувати й потенційні ризики, що підкреслює важливість обізнаності інвесторів у даній сфері.

Інформаційні джерела

1. Леус Д. В. Врахування ESG-критеріїв при здійсненні портфельного інвестування у сталий розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 2. С. 72–75.
2. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/Strategiya-stalogo-rozvytku-Ukrayiny-do-2030-roku.pdf>